

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea I

Titlul proiectului de act normativ

Lege pentru modificarea prevederilor Art. 3, lit. u și Art. 32 din Ordonanța de Urgență a Guvernului Nr. 24 din 5 martie 2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității

Secțiunea a II-a

Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

Dispozițiile curente ale Art. 3, lit. u, au fost introduse în anul 2008, cu prilejul dezbaterii din Parlament a O.U.G nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității. Acest articol de lege a fost amendat atunci astfel încât ierarhii și șefii cultelor religioase să poată fi verificați dacă au avut calitatea de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia, ***doar la cererea reprezentanților cultului religios de care aceștia aparțin.***

Până la acea dată, peste 260 de reprezentanți ai mai multor culte din România au făcut obiectul unor verificări din partea CNSAS în legătură cu posibile colaborări cu fosta Securitate, iar în urma acestora s-au dat verdicte de poliție politică pentru mai mulți înalți prelați ortodocși, catolici și greco-catolici.

În perioada dictaturii comuniste, cuprinsă între 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, puterea totalitară a exercitat, în special prin organele securității statului, parte a poliției politice, o permanentă teroare împotriva cetățenilor țării, încălcând sistematic drepturile și libertățile lor fundamentale.

Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității este o instituție a democrației care încearcă, prin instrumentele conferite de lege, să îi deconspire pe aceia

care au furnizat informații, indiferent sub ce formă, precum note și rapoarte scrise, relatări verbale consemnate de lucrătorii Securității, prin care se denunțau ‘activitățile sau atitudinile potrivnice regimului’ totalitar comunist și care au vizat îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

România a condamnat oficial regimul comunist dar o reală desprindere de trecut nu se poate produce în țara noastră decât prin cunoașterea pe deplin a adevărului cu privire la acea perioadă. Ascunderea, dintr-un motiv sau altul, a faptelor și protejarea celor care au colaborat cu structurile represive este contrară atât dezideratului de înțelegere și asumare a istoriei cât și a celui de asanare morală a societății românești.

În prezent, asistăm la o încălcare flagrantă a principiului egalității în fața legii, prin faptul că foștii colaboratori ai Securității, care acum pot fi ierarhi și șefi ai cultelor religioase, sunt protejați pe nedrept de privilegiul exclusiv al cultului de a solicita verificarea calității de colaborator. Prin actuala formă a legii se aduce atingere valorilor justiției sociale, a statului de drept și a idealurilor Revoluției din 1989. Dar realitatea că un anumit număr de cetățeni români, printre care și preoți, au fost parte a sistemului de poliție politică a regimului comunist trebuie cunoscută și înfățișată opiniei publice. Mulți dintre aceștia au servit regimul totalitar pentru beneficiile apartenenței la nomenclatura de partid și pentru serviciile pe care aceasta le oferea protejaților și subordonaților ei.

Privitor la dispozițiile Art. 32 din aceeași lege, aceasta este o dispoziție tranzitorie cu privire la persoanele verificate până la apariția OUG 24/2008 pentru care au fost emise decizii de neapartenență/necolaborare cu Securitatea, situație generată de faptul că nu au fost preluate în gestiune toate documentele privitoare la exercitarea drepturilor prevăzute de ordonanță, așa cum stabilește Art. 31 din textul de lege.

În practica curentă, interpretarea dispozițiilor Art. 32 este aceea conform căreia o persoană, titulară de decizie de necolaborare cu Securitatea emisă anterior apariției OUG 24/2008, poate face obiectul unei noi verificări de către CNSAS, în situația în care se identifică documente noi și neprocesate, numai dacă se încadrează în categoria

persoanelor „cercetate din oficiu”, respectiv persoanele care dețin funcții enumerate în Art. 3, lit. a-h din ordonanță. Astfel, în baza unei interpretări restrictive, se ajunge în situația ca o persoană ce deține o decizie de neapartenență/necolaborare cu Securitatea, care se încadrează în categoriile menționate la Art. 3, lit. i-z, să nu mai poată fi reverificată, chiar dacă se identifică între timp documente noi și neprocesate care ar putea schimba decizia inițială.

Având în vedere că preluarea prevăzută în Art. 31 nu s-a finalizat încă, iar după apariția OUG 24/2008, CNSAS a emis foarte multe adeverințe de neapartenență/necolaborare cu Securitatea, pot fi situații în care, deși pentru persoanele titulare de astfel de adeverințe apar documente noi și neprocesate, nu există niciun temei legal pentru a demara proceduri de reverificare. Astfel că este posibil ca un deținător de adeverință de neapartenență/necolaborare să facă uz de documentul emis de CNSAS, chiar dacă, între timp, au fost preluate documente care probează apartenența/colaborarea sa cu Securitatea. Or, o astfel de situație crează o clară încălcare a principiului egalității în fața legii și afectează credibilitatea CNSAS, limitând spațiul de acțiune pe care instituția îl are pentru îndeplinirea misiunii pentru care a fost creată.

2. Schimbări preconizate

Propunerea legislativă modifică Art. 3, alin. u din O.U.G nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, eliminând a doua teză care prevede că verificarea se face **“la cererea reprezentanților cultului religios de care aceștia aparțin”**. Astfel se elimină dreptul exclusiv al reprezentantului cultului religios de a solicita verificarea unui cleric, dacă acesta din urmă a avut calitatea de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia.

Totodată, propunerea legislativă abrogă dispozițiile Art. 32, eliminând astfel privilegiul de a nu mai fi verificați acordat prin prevederile actuale ale legii persoanelor care au deja adeverință de necolaborare/neapartenență cu Securitatea dar pentru care apar noi documente ce le pot dovedi calitatea de lucrător al Securității.

Propunerea legislativă este elaborată în spiritul respectării principiului egalității în fața legii și îndreaptă o eroare juridică care aduce atingere victimelor persecuției făcute de instituțiile de poliție politică ale regimului comunist din România.

3. Alte informații

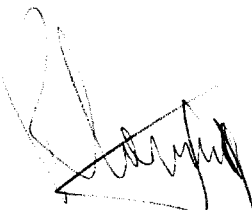
În Polonia, Cehia, Slovacia și Ungaria, țări care provin din fostul bloc comunist al Europei de Est, legea care stabilește accesul la dosarele foștilor colaboratori ai poliției politice comuniste nu îi exclude pe clerici de sub incidența legii și nu interzice dreptul oricărui cetățean de a solicita verificarea dosarului de colaborator cu instituțiile de poliție politică al unui cleric. Înainte de modificarea Legii, Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității a dezvăluit numele a zeci de înalți prelați și ierarhi ai cultelor religioase care au colaborat cu Securitatea, fapt ce denotă că din rețeaua de colaboratori ai Securității făceau parte un număr semnificativ de preoți ortodocși, romano-catolici, greco-catolici și reformați.¹

După anul 2008, o dată cu intrarea în vigoare a dispoziției prin care verificarea de colaborator al securității se face numai cu aprobarea reprezentantului cultului, niciun șef de cult nu a emis o aprobare în acest sens. Rezultatele CNSAS până în anul 2008 ne arată că numărul foștilor colaboratori ai securității deconspirați din rândurile cultelor religioase era în creștere, odată cu primirea restului de arhive de la Serviciul Român de Informații.

Fața de cele prezentate, a fost elaborat prezentul proiect de lege, pe care îl supunem Parlamentului României spre dezbateră și adoptare.

În numele inițiatorilor,

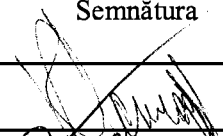
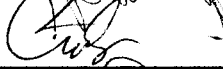

REMUS CERNEA

¹ http://adevarul.ro/cultura/spiritualitate/povestile-preotilor-ne-au-tradat-facut-pactul-securitate-lista-celor-mai-cunoscuti-duhovnici-romani-l-au-vandut-dumnezeu-1_53451f860d133766a8a10002/index.html

Tabel cu inițiatorii propunerii legislative:

Lege pentru modificarea prevederilor art. 3, lit. u și art. 32 din Ordonanța de Urgență a Guvernului Nr. 24 din 5 martie 2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității

Nr. crt.	Nume și prenume	Grup	Semnătura
	REMUS CERNEA	INDEPENDENT	
	HORIA CRISTIAN	dep PNL	
	OVIDIU RAETICH	PNL	
	HUBERT ȚIUMA	PNL	